

Stirpes nonnullae novae, Florae regni Hungarici.

Auctore: Dr. Ludovico Simonkai (Budapest).

I. *Anthriscus* (nemorosa × silvestris) *liocarpa* SIMK.

Dignoscitur ab *Anthriscio silvestri* (L.) fructibus illis *A. nemorosae* M. B. majoribus, fere columnaribus, sed differt ab *Anthriscio nemorosa* M. B. fructibus levibus, nec tuberculatis, nec minute setulosis; item foliorum segmentis latioribus. *Habitat* secus Danubium inferiorem, praesertim in valle Kazán, sub pago Plavisevieza in societate *Anthriscii nemorosae* M. B. et *Anthriscii silvestri* (L.).

II. *Anthriscus* (nitida × nemorosa) *lanceisecta* SIMK. — [*Anthriscus torquata* Auct. Hung. — non DUBY.]

Dignoscitur ab *Anthriscio torquata* DUBY Botanicon gall. (1828) 239. [*Myrrhis torquata* SCHULT. syst. veg. (1820) 514. — *Chaerophyllum torquatum* DC. in REICHB. fl. germ. exs. III. (1832) 444.] *fructibus* basi non verticillato-hispidis sed aut penitus levibus, aut modo fructuum *Anthriscii nemorosae* M. B. tuberculato-minute-setulosis. Stirps haec orientalis, in ditone *Anthriscii nemorosae* M. B. enata, foliorum sectione similitudinem habet cum *Anthriscio torquata* THOMAS (non DUBY) idest cum *Anthriscio sylvestri* γ) *tenuifolia* KOCH syn. 271. Sed foliorum sectiones nostrae plantae late-lanceolatae — non tenuisectae — fructusque majores, versus apicem versus latiores, quam illae *Anthriscii torquatae*, in Galloprovincia, et Pedemontio indigenae.

Habitat in area geographica *Anthriscii nemorosae* M. B. et *Anthriscii silvestri* (L.) exempli grat. ad *Thermas-Herculis* (Herkules-fürdő), et ad rivum *Szebeu* juxta oppidum *Nagy szebeu*.

Adnotatio. Hac occasione adnoto, apud nos in Banatu (Kazán-völgy etc.) etiam *Chaerophyllum balcanicum* VEL. indigenum esse; *Chaerophyllum neglectum* ZING. vero tantum cultum in Transsylvania hinc-inde (Torda! Nagyenyed!) occurrere.

III. *Sesleria barcensis* SIMK.

(*S. transsilvanica* v. *turfosa* SIMK. in sched.) Stirps haec in ditone fluvii *Bareza* juxta oppidum *Brassó*, praecipue in pratis ad *Szászhermány* jacentibus vicens, est *Sesleriae traussilvanicae* SCHUR. in montibus etiam ad *Brassó* frequentis proxima. Distinguitur autem a *Sesleria transsilvanica* SCHUR. (quae mihi videtur solum forma, spica densiore, magis ovata et robustiore *Sesleriae Heufferianae* SCHUR.) culmo scabro.

a) Statura variabilis Formam, quam pro typum habeo est staturae minoris culmo usque ad folium supremum evidenter scabro, haec a *S. transs.* differt statura duplo minori foliis duplo angustioribus et mollioribus et nascitur copiose praecipue in pratis turfosis ad pagum *Szászhermány* (juxta opp. Brassó).

b) Alteram, quae a typo, solum *culmo* altiori et sub spica tantum plus minus scabrigo distinguitur, et quae ad pagum *Boffalu* prope *Brassó* et pr. *Szászhermány* lecta est, ibique copiose viget: pro var. *subscabrigo* SIMK. *Sesleriae barcensis* propono.

Stirpes has ambas ab amico meo, professore «MOESZ GUSZTAV» accepi.

IV. *Festuca Csikhegyensis* SIMK.

Die 19. mensis Maji a. 1902 in montibus «*Csiki hegyek*» prope Budapestinum legi inter *Festucam pallentem* HOST, et *Festucam sulcatam* HACK., aut *Festucam strictam* HOST. Spiculis viridibus fere nitentibus, atque foliorum colore magis viridi a *Festuca pallente* certe differt. Spiculas etiam minores habet quam *Festuca pallens* HOST. *Foliis glaucis Festucae pallenti* HOST, similis.

V. *Centaurea semi-Adami* SIMK. (*Felemás Csükküllő*).

Sub *Centaurea solstitiali* L. spec. ed. I (1753) p. 917 me iudicio stirps illa intelligenda, quam LINNAEUS «*calycibus duplicato-spinosis*» ex *Anglia* et *Gallia* vidit. Stirps haec Europae occidentalis adest mihi etiam ex «*Helvetia*» necnon ex Hungaria ad oppidum «*Losonez*» lecta. Contra; WILLDENOW spec. (1801) 2310, suam *Centauream Adami* ex *IBERIA* visam «*calycibus palmato-spinosis*» dignoscit. Stirps haec *Centaureae Adami* WILLD. est *Centaureae solstitialis* L. magis occidentalis subspecies vicaria Europae orientali-australis, atque Asiae minoris. *Centaurea Adami* in Hungaria etiam indigena, exempli gratia in montibus apricis calcareis «*Gellérthegy*», «*Rökushegy*», «*Szemlőhegy*» juxta Budapestinum; indigena est etiam in Banatu nostro. inque Serbia (!).

Sed maxima pars illarum *Centaurearum*, quas etiam A. KERNER in fl. Aust-Hung. sub Nr. 3435 in exsiccatis e flora budapestinensi edidit, nec ad *Centauream Adami* WILLD., nec ad *Centauream solstialem* L. pertinet. nam cum illis non quadrat, sed inter ambas *subspeciem intermediam* sistit. Ex causis phytogeographicis stirpem hanc apud nos copiose vigentem, nomine *Centaureae semi-Adami* intermediam habeo inter *C. solstialem* et *C. Adami*.

Diagnosis *Centaureae semi-Adami* SIMK.: Anthodiis biformibus, nonnullis iis *Centaureae Adami* WILLD. similibus. *squamis apice breviter spinulentibus*, spina terminali vix validiore et longiore quam spinarum proximarum laterales; anthodiis aliis autem diversis, *squamis nonnullis breviter spinulentibus*, nonnullis armatis pro parte saltem *spina longa valida squarrose patula*. Vacillat ergo haec mea stirps, inter *C. Adami* et *C. solstialem*.

Habitat copiose in montibus: *Gellérthegy*, *Rökushegy* et *Szemlőhegy*, ad Budapest. (Syn. *C. solstitialis* L. β) *intermedia* GUGLER in in Allg. Bot. Zeit. 1903 p. 88—91 non al.) A *Centaurea semi-Adami* (*Adami* \times *solstitialis*) SIMK., középalakulat a *C. solstitialis* L. és *C. Adami* WILLD. közt.

A *Centaurea solstitialis* L. Nyugot-Európa növénye (Anglia, Gallia), de északnyugati Kárpátjaink felföldéig (Losonez!) küldi

végző előőrseit. A *C. Adami* WILLD. Előázsia (Iberia) növénye, de a Délduna mellékein át (Szerbia, Bánság) egész Budapest mészkő-hegyeihez (*Gellérthegy*, *Rókushegy* és *Szemlőhegy*) terjeszté ki alakörét.

E két növényfaj közt középen áll a *Centaurea semi-Adami* SIMK., a melyen — egy azon tövön — találni olyan fészkeket, melyek gallérmurváinak esúcsán rövid, ujjasan álló és jóformán egyforma hosszú tüskék vannak esupán; de találni vegyest olyan fészkeket is, a melyek felsőbb gallérmurváinak esúcsán a *középső erős tövis* berzedten meredezik és 5—8-szor hosszabb mint az oldala mellett látható kis tüskék.

Bőven terem és *juliuától november* végeig virít, illetőleg *novemberben* már inkább termését érleli Budapest előbb említett hegyeinek, meszes, szikár, napos, parlagszerű hegyoldalain.

Néhány növény új termőhelye.

Neue Standorte einiger Pflanzen.

Folyó év június 10-én Árva-megyében a Bisztricska-patak völgyében botanizáltam. E patak az Árva folyónak jobbparti mellékvize Kralován és Párnicza közt. Ennek napsütötte balpartján találtam a sűrűen nőtt *Petasites hybridus* (L.) G. M. SCH. levelei alatt a *Tozzia carpathica*, WOL.-t, melynek ezen termőhelyére SOIKA ARNOLD breslauer botanikus figyelmeztetett. Ugyanott találtam néhány (nálunk ritka) *Saxifraga rotundifolia* L.-t is, az árnyékos jobbparti fenyvesben pedig a *Rosa alpina* L. var. *adenosepala*, BORB.-t. A talaj gránit; magassága kb. 500 m. a t. sz. f.

Coronilla vaginalis LAM.-ot Kralovánon találtam a Síp-hegyen.

Egy másik érdekes növényt 1906 június 18-án találtam Liptómegyében, a Rózsahegy

Am 10. Juni l. J. botanisierte ich im Thale des Bisztricska-Baches im Comitate Árva. Dieser Bach ist ein rechtsseitiger Zufluss des Árvaflusses zwischen Kralován und Párnicza. Am linken sonnigen Ufer traf ich unter den Blättern des truppweise vorkommenden *Petasites hybridus* (L.) G. M. SCH. die *Tozzia carpathica* WOL., auf deren Standort mich der Breslauer Botaniker ARNOLD SOIKA aufmerksam gemacht hat. Ebenda standen einzelne Exemplare der (bei uns seltenen) *Saxifraga rotundifolia* L. im Schatten der Fichten am rechten Ufer aber traf ich *Rosa alpina* L. var. *adenosepala* BORB. in einer Höhe von c. 500 m. auf Granitboden.

Coronilla vaginalis LAM. fand ich bei Kralován auf dem Berge Síp.

Eine andere interessante Pflanze fand ich am 18. Juni 1906 auf dem grossen Chocs-

közelében fekvő Nagy Choos hegyen, dolomit talajon, kb. 1200 m. magasságban a t. sz. f. Ez az *Aspidium intermedium*. SADLER, = *lobatum* × *Lonchitis*. Közvetlen közelében találtam az *Aspidium lobatum*, (HUDS.) SW. néhány szép példányát.

Ugyancsak folyó év aug. hó 4-én találtam Szegeden *Crepis virens*, L. (VILL.)-t, melynek alföldi előfordulása mindenesetre érdekes. Miután egy belvárosi virágos kertben találtam, lehetségesnek tartom, hogy hozott kerti magvakkal került oda, úgy mint egy ugyancsak Szegeden talált idegen*) *Emphorbia* fajt, de az is meglehet, hogy magvait a víz hozta magával, miután a talaj Tiszából hordott ártéri iszapföld.

Lányi Béla.

Berge in der Nähe von Rózsahegy (Comit. Liptó). Ich traf dort auf Dolomit in einer Höhe von c. 1200 m. *Aspidium intermedium* SADLER (*lobatum* × *Lonchitis*); in seiner Nähe standen einige schöne Exemplare des *A. lobatum* (HUDS.) SW.

Am 4. Aug. l. J. fand ich in Szeged *Crepis virens* L. (VILL.) deren Vorkommen in der ungar. Tiefebene jedenfalls interessant ist. Da die Pflanze in einem Garten in der inneren Stadt stand, so dürfte sie wohl durch fremde Gartensamen eingeschleppt worden sein, eben so auch eine dort vorkommende fremde *Euphorbia*-Art*), doch ist es nicht unmöglich, dass erstere Pfl. durch Vermittelung des Wassers eingeführt worden ist, da der Boden des betr. Gartens vom Inundationsgebiete der Theiss her stammt.

Béla Lányi.

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Corydalis capnoides var. *goniotricha*: szögletes becőjének négy éle rövid szőröktől érdes.

Terem Kolozsvárott, a sétány egy elhagyott, árnyékos helyén a csigadomb közelében. Termésének érdesége azonnal feltűnt, mikor az idei május hó vége felé a jelzett helyen reátaláltam. Csak kevés fő terem ott, tipikus *Corydalis capnoides* (L.) nélkül, mely Kolozsvár vidékéről egyébként sem ismeretes. Maga a termőhely

Corydalis capnoides var. *goniotricha*: angulis siliquae tetragonae breviter pilosis.

Durch ihre rauhen Schoten sofort auffallende Varietät, welche ich gegen Ende Mai lauf. Jahres an einer verlassenen schattigen Stelle der Promenade zu Kolozsvár vorfand. Sie wächst dort nur in wenigen Exemplaren ohne den Typus, der in der Umgebung von Kolozsvár überhaupt noch nicht bekannt ist.

*) Erről a jövő számban lesz még szó.

Ueber diese Näherer in der nächsten Nummer

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1906

Band/Volume: [5](#)

Autor(en)/Author(s): Simonkai Lajos [Ludwig]

Artikel/Article: [Stirpes nonnullae novae, Flóráé regni Hungarici. 376-379](#)